

Provtagningsinstruktion vatten

Var vänlig, läs hela instruktionen innan provtagning

Vattenanalys beställs företrädesvis digitalt, se hemsidan <https://gotland.se/vattenlab>

Vid manuell beställning tillkommer en fakturaavgift på 60 kr.

Utlämning av provtagningsflaskor

All provtagningsmaterial skickas till provtagaren vid digital beställning.

För manuell hantering kontakta Vattenlaboratoriet, LaboratorieMedicinskt Centrum Gotland

Telefon 0498-268054

Inlämning av vattenprov

Prover till vattenlaboratoriet lämnas till provinlämningen på LaboratorieMedicinskt Centrum Gotland (beläget på markplan, ingång från Visby lasarets huvudentré).

Inlämningsdag är **måndagar** och **tisdagar** mellan kl. 08:00 – 12:00.

Observera att inlämningsdagar kan komma att utgå runt storhelger samt vid veckor som innehåller röda dagar, se <https://gotland.se/vattenlab> eller kontakta vattenlaboratoriet för mer information.

Analys som utförs av Vattenlaboratoriet, LaboratorieMedicinskt Centrum

Mikrobiologiska analyser: Koliforma bakterier, *E. coli*, *Clostridium perfringens*, Intestinala enterokocker, Mikrosvamp, Aktinomyceter, Antalet mikroorganismer efter 3 dygn, Långsamväxande bakterier, Odlingsbara bakterier efter 2 dygn och *Pseudomonas aeruginosa*.

Kemiska analyser: pH, Alkalinitet, Konduktivitet, Turbiditet, Lukt, Färgtal, Kemisk syreförbrukning (CODMn), Nitrit, och Ammonium.

Observera att vid ev analysproblem kan prover behövas skickas till annat ackrediterat laboratorium för analys. LaboratorieMedicinskt Centrum Gotland har ett underleverantörsavtal med Eurofins environment (ackrediteringsnummer 1125).

Analys som utförs av underleverantör

Analyserna Totalhårdhet, Kalcium, Magnesium, Natrium, Kalium, Nitrat, Fosfat, Fluorid, Klorid, Sulfat, Aluminium, Järn, Mangan, Koppar, Bor, Arsenik, Bly, Kadmium och Uran utförs av Eurofins environment i Lidköping (ackrediteringsnummer 1125).

Bor

Bor förekommer naturligt i grundvatten och den generella exponeringen ligger sannolikt långt under gränsvärdet. Undantag kan finnas vid enskilda vattentäkter, speciellt på Gotland. Observera att laboratoriet inte gör någon bedömning på Bor oavsett hur hög halten är, då inget gränsvärde finns angivet för enskild dricksvattenförbrukning. Borhalten för enskilda brunnsägare med kommersiell eller offentlig verksamhet bedöms dock enligt LIVSFS 2022:12

Vid önskemål om andra udda analyser, kan det även bli aktuellt att skicka prover till andra ackrediterade underleverantörer. Vid sådana önskemål måste Vattenlaboratoriet kontaktas i god tid så att kanaler för informationsutbyte mellan kund och underleverantör kan upprättas och att rätt provhantering utförs.

Priser

Priserna justeras årligen enligt LPIK-index.
Prislistan gäller från 2026-01-01. Samtliga priser är inklusive moms.

En fakturaavgift på 60 kr tas ut när beställning ej görs via Regionens E-tjänst för vattenanalys, samt för de som väljer Faktura som betalningsalternativ vid E-tjänstbeställning.

Enskilda brunnar

Mikrobiologisk undersökning 1040 kr
(Koliforma bakterier, *E. coli* och antalet mikroorganismer efter 3 dygn.)

Kemisk undersökning 1863 kr
(Lukt, Färgtal, Turbiditet, Kemisk syreförbrukning (CODMn), pH, Alkalinitet, Konduktivitet, Totalhårdhet, Kalcium, Magnesium, Natrium, Kalium, Koppar, Järn, Mangan, Nitrit, Nitrat, Fosfat, Fluorid, Ammonium, Klorid, Sulfat, Arsenik, Bly, Kadmium, Uran och Bor.)

Mikrobiologiskt och kemisk undersökning 2307 kr
(Analyser enligt ovan)

Tillägg för hantering av enstaka analysparametrar som utförs hos LMCG 366 kr

Företagare, samfälligheter som omfattas av LIVSFS 2022:12

Mikrobiologisk undersökning 1197 kr
(Koliforma bakterier, *E. coli*, *Clostridium perfringens*, Intestinala enterokocker, Antalet mikroorganismer efter 3 dygn och Långsamväxande bakterier.)

Kemisk undersökning 1059 kr
(Lukt, Färgtal, Turbiditet, pH, Konduktivitet, Järn, Mangan, Ammonium.)

Mikrobiologiskt och kemisk undersökning 1731 kr
(Analyser enligt ovan)

Tillägg bor 78 kr

Tillägg för bor (utanför beställning av ordinarie kemipaket) 401 kr

Utvidgad mikrobiologisk analys 1583 kr
(Koliforma bakterier, *E. coli*, *Clostridium perfringens*, Intestinala enterokocker, Mikrosvamp, Aktinomyceter, Antalet mikroorganismer efter 3 dygn vid 22° C och Långsamväxande bakterier.)

Bassängbad som omfattas av HSLF-FS 2021:11

Mikrobiologisk undersökning 831 kr
(*Pseudomonas aeruginosa*, Odlingsbara bakterier)

Kemisk undersökning 749 kr
(pH, Turbiditet, Kemisk syreförbrukning (CODMn))

Mikrobiologiskt och kemisk undersökning 1052 kr
(Analyser enligt ovan)

Faktura

Faktura skickas vanligtvis inom en månad efter det att provet är rapporterat. För att undvika att fakturan skickas till ett fritidsboende som lämnats för säsongen, bör kundens fasta adress uppges i fältet faktureringsadress på följesedeln.

Observera att priserna kan justeras. För aktuella prisuppgifter, se hemsidan <https://gotland.se/vattenlab> eller kontakta Vattenlaboratoriet på tel: 0498-268054.

Från 2020-01-01 införs en fakturaavgift 60 kr. Ingen avgift tas ut när beställning görs genom Regionens E-tjänst, om förskottsbetalning via Payex används som betalningsalternativ.

Svarstider

En bakteriologisk undersökning kan för närvarande ta upp till två veckor, och kemisk undersökning upp till tre. En fullständig undersökning som omfattar både mikrobiologisk och kemisk undersökning kan således ta upp till tre veckor. Om enstaka analys svar under tiden indikerar otjänligt vatten, kontaktas dock kunden omedelbart. Det är därför viktigt att kontaktuppgifter finns angivna på följesedeln.

Analysresultat

Felaktig provtagning och transport kan påverka analysresultatet. Provresultaten gäller således endast för det tillstånd provet var i vid ankomst till laboratoriet.

Hjälp med tolkning av analysresultaten hittas på www.gotland.se/99734

Sekretess

Alla analysresultat betraktas som uppdragsgivarens egendom och behandlas konfidentiellt enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:40). Sekretessen gäller inte om resultaten är av allmänt intresse, där kännedom om förhållande som rör människors hälsa har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut.

Avtal

En signerad följesedel av beställaren eller dennes ombud innebär ett ingående avtal mellan kund och laboratoriet samt ett godkännande av villkoren för beställningens utförande.

Telefon

Måndag – fredag, kl. 08.30 – 16.00, telefon: 0498 – 26 80 54.

Meddelande kan även lämnas via telefonsvarare.

Märkning av följesedel och provkärl

Fyll i alla efterfrågade fakta på provkärlens etiketter och i "Följesedel Vattenanalyser".

Efterfrågade uppgifter på provkärl respektive följesedel, avser fastighetsbeteckning (gårdsnamn, sifferbeteckning och socken) samt ev. annan identifiering (t.ex. borrhålsnummer). Obligatoriska uppgifter är märkta med en stjärna. Anteckna

fastighetsbeteckningen/providentiteten på flaskan/flaskorna där det står *Märkning/Provmärkning*

Omärkta flaskor analyseras ej!

Godkända provtagningskärl

Endast flaskor tillhandahållna från laboratoriet anses som godkända flaskor. Observera att den mikrobiologiska flaskan har en datummärkning. Utgångsdatumet anges under LOT-numret i det nedre högra hörnet på flasketiketten.

Begagnade, skadade och utgångna flaskor analyseras ej!

Provtagning generellt

Prov för dricksvattenanalys ska tas ifrån kallvatten från den kran i fastigheten som används mest, vanligtvis kökskranen. Observera att varmvatten ej räknas som dricksvatten!

Ingen dricksvattenbedömning kan göras på ett sådant prov, då gällande gränsvärden avser kallvatten.

- Tvätta händerna före provtagning.
- Normalt ska filter, silar odyl ej tas bort innan provtagning, då provet ska spegla kvalitén på vattnet så som det används. Tänk dock på att det kan samlas mycket smuts i kranfiltret vilket kan förorena provet.
- Den lilla mängd som står i tappkranen ska alltid spolats bort. Spola under ett par minuter så att vattnet blir riktigt kallt och för att få ett jämnt flöde. Ändra ej flödet under själva provtagningen. Vid mikrobiologisk och kemisk undersökning utförs provtagningarna med minsta möjliga tid dem emellan. Det mikrobiologiska provet skall tas före det kemiska.
- Mät vattentemperaturen (om ni har möjlighet) i det rinnande vattnet från kran, men aldrig direkt i flaskan. Anteckna temperaturen på flaskan/flaskorna och på följesedeln.
- Prov bör i regel tas efter riklig vattenomsättning på kallt vatten. Detta gäller särskilt nyanläggning och brunnar som stått oanvända en längre tid. Från pump tas provet efter ca 5 minuters pumpning utan avbrott. Direkt ur brunn kan ett prov tas genom att flaskan snabbt sänks ner ca 20 cm under ytan.
- Förvara provet/proverna kylt (ej i frys).
- Skicka snarast in till laboratoriet.

Observera att allt för grumliga prover inte kan analyseras.

Mikrobiologisk undersökning

Använd 500 mL plastflaska (fyrkantig, icke genomskinlig) innehållande Natrium-thiosulfat.

- Kontrollera att provtagningsflaskan ej har passerat utgångsdatum, se stycket *Godkända provtagningskärl*.
- För att förhindra att provet blir förorenat, vidrör inte flaskmynningen eller insidan av korken i samband med provtagningen. Provtagaren bör ha tvättat händerna innan provtagningen.
- För in provflaskan under vattenstrålen utan att komma i kontakt med kranen.
- Fyll flaskan till **3/4-delar**.
- Anteckna provtagningsdatum, tid och temperatur på flaskan/flaskorna samt följesedeln. Märk även flaskan/flaskorna och följesedel med obligatoriska uppgifter (se ovan) och bifoga ”Följesedel Vattenanalyser”
- Förvara och transportera provet kallt (4- 8 °C , ej i frys).
- Provet bör anlända till laboratoriet inom **5 timmar** från att det är taget.

Utvidgad mikrobiologisk undersökning

2 x 500 mL plastflaskor (fyrkantig, icke genomskinlig) innehållande Natrium-thiosulfat.
Observera att undersökningen **måste beställas** hos laboratoriet en vecka innan provet lämnas.
Kontakta laboratoriet på 0498-268054.
Hantering i övrigt som ovan.

Kemisk undersökning

Använd 500 mL plastflaska märkt *Kemisk analys* och 50 mL rör med blå eller vit kork märkt *Metall analys*.

- Toppfyll samtliga flaskor.
- Anteckna provtagningsdatum, tid och temperatur på flaskan/flaskorna samt följesedeln. Märk även flaskan/flaskorna och följesedel med obligatoriska uppgifter (se ovan) och bifoga ”Följesedel Vattenanalyser”
- Förvara och transportera provet kallt (4- 8 °C , ej i frys).
- Provet bör anlända till laboratoriet samma dag som det är taget, dock senast inom **12 timmar**.

Provtagning av bassängbad

Prov både för mikrobiologisk och kemisk analys tas från ett representativt ställe i bassängen/poolen. Med det menas ett ställe där man bedömer att en ev påverkan från kvarvarande desinficeringsmedel är stabilt, dvs tillräckligt långt ifrån inflödet efter rening. Provet skall tas ca 10 till 30 cm under ytan. För mikrobiologisk provtagning skall flaskan sänkas ned horisontellt för att undvika förlust av natriumthiosulfat, därefter reses den när tillräcklig volym erhållits.